ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 74.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 14-го Сентября — 1837 — *Wilno. Wtorek. 14-go Września.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

4-го текущаго мѣсяца было публичное испытаніе воспитанниковъ въ Виленскомъ Благородномъ Пансіонѣ. При этомъ присутствовали многіе изъ первѣйшихъ лицъ духовныхъ, военныхъ и гражданскихъ, также нѣкоторые родители воспитанниковъ. Его Сіятельство, Виленскій Военный Губернаторъ, Князь Николай Андреевичь *Долгоруковъ* прибылъ въ 7 часовъ вечера. Во время испытанія по билетамъ, нѣкоторые изъ посѣтителей, желая удостовѣриться въ познаніяхъ воспитанниковъ, предлагали имъ вопросы, и отвѣты найдены были вообще весьма удовлетворительными. Послѣ экзамена прочитаны были списки воспитанниковъ, назначенныхъ къ переводу въ высшіе классы и удостоенныхъ наградъ за отличные успѣхи въ наукахъ и благонравіе. Князь Николай Андреевичь благоволилъ самъ раздать награды воспитанникамъ, а тѣмъ изъ нихъ, которые въ особенности передъ прочими отличались своими успѣхами, удостоилъ сдѣлать еще и отъ себя особенные подарки. Послѣ экзамена посѣтители осматривали рисунки, чертежы и карты, дѣланные воспитанниками Пансіона. Потомъ Его Сіятельство, въ сопровожденіи всѣхъ бывшихъ на экзаменѣ, изволилъ осматривать въ подробности пансіонъ; чистота, порядокъ и прекрасное устройство этаго заведенія заслужили самый лестный отзывъ. За ужиномъ воспитанниковъ, гдѣ присутствовали также Г. Военный Губернаторъ и большая часть бывшихъ на экзаменѣ посѣтителей и посѣтительницъ, провозглашенъ былъ тостъ за здравіе Государя Императора: единодушное троекратное ура питомцевъ, было изъявленіемъ истиннаго восторга и отголоскомъ сладостныхъ воспоминаній, оставленныхъ въ юныхъ душахъ ихъ недавнимъ посѣщеніемъ этаго заведенія Его Императорскимъ Величествомъ. Послѣ провозглашены были тосты за здоровье Его Сіятельства Князя Николая Андреевича и Его Высокопревосходительства Сергѣя-Семеновича Уварова, Министра Народнаго Просвѣщенія, также сопровождаемые громкими и единодушными ура воспитанниковъ.

Списокъ воспитанниковъ Виленскаго Благороднаго Пансіона, награжденныхъ на публичномъ экзаменѣ за отличные успѣхи въ наукахъ и примѣрное поведеніе.

Серебряною медалью:

VII Класса: Осипъ Медекша.

Книгами:

VI Класса: Иванъ Климчицкій.
Людвигъ Плошинскій.
Казиміръ Пашковскій.

V Класса: Наполеонъ Юндзилъ.
Евгеній Лойба.
Валеріанъ Величко.
Валеріанъ Одынецъ.

IV Класса: Эдуардъ Прозоръ.
Романъ Поплавскій.
Доминикъ Паракка.

III Класса: Михаилъ Сикстель.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Wilno.

Dnia 4-go bieżącego miesiąca odbył się publiczny examen uczniów w Wileńskim Pensyonie Szlachetnym. Wiele było na nim obecnych z pierwszych osób duchownych, woyskowych i cywilnych, tudzież niektórzy rodzice wychowańców. Jaśnie Oświecony, Wileński Wojenny Gubernator, Xiąże Nikołay Andrzejewicz *Dołhorukow* przybył o godzinie siódmey wieczorem. W czasie examinu podług biletów, niektórzy z gości, chcąc się przekonać o postępach nauk wychowańców, zadawali im pytania, a odpowiedzi były nader zadowalające. Po examinie przeczytano imiona wychowańców, przeznaczonych do klass wyższych, i uznanych godnemi nagrod za dobre postępy w naukach i obyczayność. Xiąże Nikołay Andrzejewicz raczył sam rozdawać nagrody wychowańcom, a tym z nich, którzy się szczególniey odznaczyli w swoich postępach, raczył jeszcze od siebie uczynić osobne podarki. Po examinie, Goście przeglądali rysunki topograficzne i mappy, przez wychowańców Pensyonu robione. Potém Jaśnie Oświecony Xiąże, w towarzystwie wszystkich, którzy byli na examinie, raczył szczegółowie oglądać Pensyon: czystość, porządek i dobre urządzenie tego zakładu, zasłużyły na pochwałę naychlubnieyszą. Podczas wieczerzy wychowańców, przy którey był także obecnym Xiąże Wojenny Gubernator i większa część obecnych na examinie gości płci obojey, wniesiony był toast zdrowia Nayjaśnieyszego Cesarza Jego Mości: jednomyślne trzykrotne ura wychowańców, było wynurzeniem prawdziwego uniesienia i odgłosem słodkich pamiątek, zostawionych w młodych ich duszach przez niedawne odwiedzenie tego zakładu przez Nayjaśnieyszego Cesarza Jego Mości. Potém wniesione były toasty za zdrowie Jaśnie Oświeconego Xięcia Nikołaja Andrzejewicza, Jaśnie Wielmożnego Serginsza Symeonowicza *Uwarowa*, Ministra Narodowego Oświecenia, także towarzyszone hucznemi i jednogłośnemi okrzykami, ura, wychowańców.

Imiona wychowańców Wileńskiego Pensyonu Szlachetnego, którzy otrzymali nagrody na examinie publicznym za odznaczające się postępy w naukach i wzorowe prowadzenie się:

Medalem srebrnym:

Klassy VII. Józef Medeksza.

Książkami:

Klassy VI. Jan Klimczycki.
Ludwik Płoszyński.
Kazimierz Paszkowski.

Klassy V. Napoleon Jundziłł.
Eugeniusz Łoyba.
Waleryan Wieliczko.
Waleryan Odyniec.

Klassy IV. Edward Prozor.
Roman Popławski.
Dominik Parakka.

Klassy III. Michał Sykstel.

Адамъ Бронскій.
Григорій Мошковъ.
Артуръ Мостовскій.
Станиславъ Сенкевичъ.
Иванъ Куткинъ.
II Класса: Константинъ Заблоцкій.
Эдуардъ Роникеръ.
Юлій Бородичъ.
I Класса: Александръ Антроповъ.
Осипъ Пизани.
Адольфъ Куликовскій.
Похвальными листами:
V Класса: Болеславъ Оскерко.
IV Класса: Викторъ Валицкій.
Казиміръ Юндзилъ.

Изъ числа сихъ воспитанниковъ особенно отличившіеся передъ прочими, и которые удостоились получить сверхъ того отъ Его Сіятельства Князя Николая Андреевича особенные подарки:
VI Класса Иванъ Климчицкій.
V Класса Наполеонъ Юндзилъ.
IV Класса: Эдуардъ Прозоръ.
Романъ Коплавскій.
Доминикъ Паракка.

Санктпетербургъ, 31-го Августа.

1837-й годъ для жителей Воронежа останется незабвеннымъ. Послѣ радости видѣть въ стѣнахъ нашихъ Надежду Отечества, Наслѣдника Цесаревича, мы удостоились узрѣть Августѣйшую Его Родительницу, и Великую Княжну МАРІЮ НИКОЛАЕВНУ. 13-го Августа въ 5 часовъ по полудни Ея Императорское Величество встрѣчена была здѣсь колокольнымъ звономъ и радостными восклицаніями народа. Государыня проѣхала прямо къ мощамъ Святителя Митрофана, гдѣ ожидали Ея Величество у Собора Архіепископъ Антоній и все Духовенство; по выслушаніи молебна Ея Императорское Величество и Ея Императорское Высочество съ колѣнопреклоненіемъ изволили прикладываться къ Иконѣ Божіей Матери Одигитріи и къ мощамъ Угодника. При семъ Высокопреосвященный *Антоній* имѣлъ счастіе поднести Высокимъ Путешественницамъ Иконы съ ликами Святителя Митрофана и соименныхъ Имъ Ангеловъ и былъ приглашенъ въ квартиру Ея Величества, гдѣ почтенный Архипастырь удостоился получить Всемилостивѣйше пожалованный ему для ношенія на клобукѣ алмазный крестъ при весьма лестномъ рескриптѣ. Въ 9 часовъ вечера Ея Императорское Величество вмѣстѣ съ Великою Княжною МАРІЕЮ НИКОЛАЕВНОЮ, въ сопровожденіи одного только Министра Императорскаго Двора, движимая любовію къ благочестію, неожиданно для всѣхъ изволила опять пріѣхать въ Монастырь, и при безмолвномъ уединеніи, изливала благоговѣйныя свои чувства въ молитвахъ ко Всевышнему и Угоднику Митрофану.

14-го числа въ 11 часовъ утра Ея Императорское Величество, въ сопровожденіи всѣхъ сопутствующихъ Ей особъ, изволила слушать Божественную Литургію, послѣ которой опять, какъ благочестивѣйшая изъ Царицъ, прикладывалась съ колѣнопреклоненіемъ къ Святымъ Мощамъ, и собственными руками возложила на оные отъ своего усердія покрывало изъ драгоцѣнной парчи; а Ея Императорское Высочество, у подножія Святительской раки, также собственными руками изволила послать своихъ трудовъ отличный коверъ. По возвращеніи въ квартиру, Ея Величеству представлялись нѣкоторыя дамы, старшіе Военные и Гражданскіе Чиновники, Предводители Дворянства всей Губерніи и Почетное купечество, отъ коего Ея Императорское Величество Сама изволила принять хлѣбъ и соль. При чемъ Ея Величество удостоила всѣхъ допустить къ рукѣ и благосклонно разговаривала со всѣми. Тогожъ числа приглашены были къ столу Ея Величества: Архіепископъ *Антоній*, Военный Губернаторъ Генералъ-Маіоръ *Лодыгинъ* съ супругою своею, Губернскій Предводитель Дворянства Каммергеръ *Тулиновъ* съ братомъ и двумя сестрами, Генералъ-Маіоры: *Ушаковъ* и *Маринъ*. Въ 8 часовъ вечера Ея Величество изволила слушать въ Монастырѣ Святителя Митрофана всенощное бдѣніе и въ положенное время приняла отъ Высокопреосвященнаго *Антонія* помазаніе освященнымъ елеемъ.

Отъѣздъ Ея Императорскаго Величества былъ отсроченъ на одинъ день, и жители имѣли еще радость видѣть Державныхъ Гостей. 15 Августа, отслушавъ въ Монастырѣ Святителя Митрофана Литургію, и приложась къ Иконѣ Божіей Матери и къ мощамъ Чудотворца, Государыня Императрица изволила ѣздить по городу въ сопровожденіи Министра Императорскаго Двора и Военнаго Губернатора и у-

Adam Broński.
Jerzy Moszkow.
Artur Mostowski.
Stanisław Sieńkiewicz.
Jan Kutkin.
Klassy II. Konstanty Zabłocki.
Edward Roniker.
Julian Borodzicz.
Klassy I. Alexander Antropow.
Józef Pizani.
Adolf Kulikowski.
Listami pochwalnemi.
Klassy V. Bolesław Oskierko.
Klassy IV. Wiktor Walicki.
Kazimierz Jundziłł.

Z liczby tych wychowańców szczególniey odznaczyli się od innych, i oprócz tych nagrod mieli szczęście otrzymać od Jaśnie Oświeconego Xięcia Nikołaja Andrzejewicza osobne upominki:
Klassy VI. Jan Klimczycki.
Klassy V. Napoleon Jundziłł.
Klassy IV. Edward Prozor.
Roman Popławski.
Dominik Parakka.

Sankt-Petersburg, dnia 31-go Sierpnia.

Rok 1837 dla mieszkańców Woroneża zostanie wiekopomnym. Po radości z oglądania w naszych murach Nadziei Oyczyzny, Następcy Cesarzewicza, byliśmy uszczęśliwieni widzeniem Nayjaśnieyszey Jego Matki i Wielkiey Xiężniczki MARYI NIKOŁAJEWNY. Dnia 13 Sierpnia o godzinie 5 z południa, Nayjaśnieysza Cesarzowa Jey Mość spotkana tu była odgłosem dzwonów i radośnemi okrzykami ludu. Nayjaśnieysza Pani przyjechała prosto do Relikwiy Biskupa Mitrofana gdzie Cesarzowey Jey Mości oczekiwali przy Soborze Arcybiskup Antoni i całe Duchowieństwo; po wysłuchaniu modłów, Cesarzowa Jey Mość i Jey Cesarska Wysokość raczyły poklęknąwszy oddać cześć obrazowi Nayświętszey Panny Przewodniczki podróżnych i relikwiom Swiętego Przy tey okoliczności Nayprzewielebnieyszy *Antoni* miał szczęście ofiarować Wysokim Gościom Obrazy z wyobrażeniami Biskupa Mitrofana i Ich Patronów i był zaproszony do kwatery Nayjaśnieyszey Pani, gdzie szanowny Arcypasterz miał szczęście otrzymać Nayłaskawiey dany mu dla noszenia na kłobuku krzyż dyamentowy przy nader chlubnym reskrypcie. O godzinie 9 wieczorem, Cesarzowa Jey Mość z Wielką Xiężniczką MARYĄ NIKOŁAJEWNĄ w towarzystwie samego tylko Ministra Cesarskiego Dworu, powodowana gorącą pobożnością, niespodzianie raczyła znowu przyjechać do Monastéru i śród głębokiey ciszy zasyłała pobożne swe uczucia w modłach do Naywyższego i do Swiętego Mitrofana.

Dnia 14, o godzinie 11-tey przed południem, Nayjaśnieysza Cesarzowa Jey Mość, w towarzystwie wszystkich spół-podróżujących z Nią osób, raczyła słuchać Mszy Swiętey, po którey znowu, jako Nayprawowiernieysza z Monarchiń, oddała cześć Relikwiom Swiętym z przyklęknieniem, i własnemi rękami włożyła na nie przez swą gorliwą pobożność nakrycie z kosztownego złotogłowiu; a Jey Cesarska Wysokość, u podnoża truny Swiętego, także własnemi rękami raczyła rozesłać swey pracy piękny dywan. Za powrótem do kwatery, Nayjaśnieyszey Pani przedstawiały się niektóre damy, starsi Urzędnicy Woyskowi i Cywilni, Marszałkowie Dworzaństwa całey Gubernii i znakomitsi Kupcy, od których Cesarzowa Jey Mość raczyła Sama przyjąć chleb-sól. Przy czém Nayjaśnieysza Pani dozwoliła wszystkim ucałować rękę i łaskawie ze wszystkiemi rozmawiała W tymże dniu zaproszeni byli wszyscy do stołu Cesarzowey Jey Mości: Arcybiskup *Antoni*, Gubernator Wojenny Jenerał-Major *Łodygin* ze swą małżonką, Gubernialny Marszałek Dworzaństwa, Szambelan *Tulinow* z bratem i dwiema siostrami, Jenerał-Majorowie: *Uszakow* i *Marin.* O godzinie 8 wieczorem, Cesarzowa Jey Mość raczyła słuchać w monastérze Biskupa Mitrofana całonocnego nabożeństwa i w przyzwoitym czasie przyjęła od Nayprzewielebnieyszego *Antoniego* pomazanie olejem świętym.

Wyjazd Cesarzowey Jey Mości odłożony został na dzień jeden, a mieszkańcy jeszcze się cieszyli z oglądania Nayjaśnieyszych Gości. 15-go Sierpnia, po wysłuchaniu w Monastérze Biskupa Mitrofana Mszy Swiętey i oddaniu czci obrazowi Nayświętszey Panny i relikwiom Cudotwórcy, Cesarzowa Jey Mość raczyła przejeżdżać się po mieście w towarzystwie Ministra Cesarskiego Dworu i Wojennego Gubernatora, tudzież raczyła

достоила посѣтить женскій Монастырь, кельи Игуменьи и монахинь. Потомъ изволила отправиться въ загородный Архіерейскій домъ, посѣтила тамошнюю церковь и прогуливалась по саду. Въ сей день приглашены были къ столу Военный Губернаторъ *Лодыгинъ* и Губернскій Предводитель Дворянства *Тулиновъ*.

Во всѣ вечера пребыванія Ея Императорскаго Величества, улицы были великолѣпно освѣщены. Всякое минутное появленіе Государыни Императрицы и Великой Княжны на балконѣ или въ окошкѣ, ознаменовывалось громогласнымъ ура, знакомымъ для Нихъ Русскимъ привѣтомъ, провозглашающимъ вѣрность народа къ Престолу и всему Царствующему Дому.

16-го числа, около 8 часовъ утра, Ея Императорское Величество и Ея Императорское Высочество отправляясь въ путь, допустили къ рукѣ всѣхъ Чиновниковъ, которые ожидали Ихъ на крыльцѣ и въ сѣняхъ квартиры; и со всею свитою въ дорожныхъ экипажахъ изволили заѣхать въ Соборъ Святаго Митрофана, гдѣ съ тѣмъ же назидательнымъ для вѣрноподданныхъ чувствомъ, приложившись къ Иконѣ Божіей Матери и къ Святымъ мощамъ Угодника, и принявъ благословеніе отъ Воронежскаго Архипастыря, при колокольномъ звонѣ и при единодушномъ желаніи во множествѣ собравшагося народа Высокимъ Путешественницамъ здравія и благополучія, отправились въ предназначенный путь, оставивъ въ городѣ Воронежѣ на вѣки неизгладимые памятники своего милосердія значительнымъ пожертвованіемъ въ пользу Монастырей и бѣдныхъ.

Квартира Ея Величества и Ея Высочества со всею свитою Ихъ была въ домѣ, принадлежащемъ Губернскому Предводителю, Камергеру, и брату его Коллежскому Ассессору *Тулиновымъ*. При отъѣздѣ своемъ Государыня Императрица, лично обласкавъ все ихъ семейство, изволила пожаловать обоимъ братьямъ по драгоцѣнному алмазному перстню съ вензелемъ Ея Величества.

Излишнимъ считаемъ распространяться о восторгѣ народа: кто не знаетъ преданности Русскихъ къ Царскому Дому?

Санктпетербургъ, 6-го Сентября.

29-го Іюля, Его Императорское Высочество Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ изволилъ обозрѣвать въ Москвѣ, такъ называемую Матроскую Богадѣльню, Дома умалишенныхъ, Сиротскій Домъ, Солдатскую Богадѣльню, Страннопріимный домъ Графа *Шереметева* и водохранилище на Сухаревой башнѣ; послѣ того Его Высочество почтилъ своимъ высокимъ посѣщеніемъ Преосвященнаго Митрополита Московскаго *Филарета*, съ которымъ имѣлъ продолжительную бесѣду. Въ половинѣ седьмаго часа по полудни, Государь Великій Князь изволилъ отправиться съ своею свитою въ Подмосковное село Влахернское, въ 8-ми верстахъ отъ города, гдѣ владѣлецъ онаго, Князь С. М. *Голицынъ*, изготовилъ въ честь Августѣйшаго гостя праздникъ, на которомъ участвовали, кромѣ приглашенныхъ знатнѣйшихъ особъ обоего пола, и жители Московскіе всѣхъ сословій, съѣхавшіеся сюда изъ всѣхъ концевъ столицы, и занимавшіе все пространство обширнаго сада, великолѣпно иллюминованнаго; на возвышенномъ склонѣ противъ павильона, гдѣ помѣщался Государь Наслѣдникъ, и почетнѣйшіе гости, сожженъ былъ богатый фейерверкъ. Послѣ роскошнаго ужина, Его Высочество, отблагодаривъ радушнаго хозяина-вельможу, возвратился въ Москву къ 11-ти часамъ вечера.

30-го числа, Государь Наслѣдникъ, въ осьмомъ часу утра, выѣхалъ изъ Москвы для обозрѣнія двухъ примѣчательныхъ монастырей, близъ Москвы находящихся, Воскресенскаго и Савинскаго; проѣзжая по Волоколамской дорогѣ, Его Высочество остановилъ вниманіе свое на селѣ Тушинѣ, и съ любопытствомъ взглянулъ на остатки вала, внутри котораго за 225 лѣтъ предъ этимъ гнѣздились толпы губителей чужеземныхъ и отечественныхъ.

Въ разстояніи 45-ти верстъ отъ столицы, на обширной уединенной возвышенности, осѣняемой рощею, открывается радъ монастырскихъ строеній, посреди коихъ высится величественный храмъ Воскресенія Господня, сооруженный по идеѣ Патріарха Никона, во всемъ сходно съ храмомъ древняго Іерусалима. Проѣхавши Воскресенскій посадъ и взглянувши на часовню Елеонскую, памятную пріязненною бесѣдою здѣсь Царя Алексѣя и Патріарха Никона, Государь Наслѣдникъ остановился у святыхъ воротъ, откуда изволилъ шествовать чрезъ площадь монастырскую во внутренность главной церкви Іерусалима, и совершивши тамъ молебствіе, отправился въ кельи Архимандрита, чтобы приготовиться къ

odwiedzić klasztor Panien, cele Przełożoney i Zakonnic. Potém raczyła udać się do domu Biskupa, za miastem położonego, odwiedziła cerkiew tameczną i przechadzała się po ogrodzie. W dniu tym zaproszeni byli do stołu Wojenny Gubernator *Łodygin* i Gubernialny Marszałek Dworzaństwa *Tulinow*.

Przez wszystkie wieczory pobytu Nayjaśnieyszey Pani, ulice były spaniale oświecane. Każde chwilowe ukazanie się Cesarzowey Jey Mości i Wielkiey Xiężniczki na balkonie albo u okna, oznamionowane zostało hucznèm ura, znajomém dla Nich Ruskiém powitaniem, wynurzającém wierność ludu ku Tronowi i całemu Panującemu Domowi.

Dnia 16, około godziny 8-ey zrana, Nayjaśnieysza Cesarzowa Jey Mość i Jey Cesarska Wysokość udając się w podróż, przypuściły do ucałowania ręki wszystkich Urzędników, którzy Ich oczekiwali na schodach i w sieniach kwatery, po czém z całym orszakiem w podróżnych pojazdach raczyły zajechać do Soboru Swiętego Mitrofana, gdzie z témże budującém dla wiernych poddanych uczuciem, oddawszy cześć obrazowi Nayświętszey Panny i Swiętym relikwiom Patrona tego Soboru, oraz wziąwszy błogosławieństwo Arcypasterza Woroneżskiego, śród odgłosu dzwonów i śród powszechnych życzeń licznie zgromadzonego ludu, zdrowia i pomyślności Nayjaśnieyszym Gościom, wyjechały w przedsięwziętą podróż, zostawiwszy w Woronežu niezatarte nigdy pomniki swego miłosierdzia przez znakomite ofiary na rzecz klasztorow i ubogich.

Kwatera Cesarzowey Jey Mości i Jey Cesarskiey Wysokości z całym Ich orszakiem była w domu, należącym do Gubernialnego Marszałka Dworzaństwa, Szambelana i jego brata Radźcy Kollegialnego *Tulinowych*. Nayjaśnieysza Pani przy Swym odjezdzie uprzeymie pożegnawszy całą ich rodzinę, raczyła udarować obudwu braci kosztownemi brylantowemi pierścieniami z cyfrą Cesarzowey Jey Mości.

Poczytujemy za rzecz zbyteczną rozszerzać się o uniesieniach ludu: komuż nie znajome poświęcenie się Ruskich ku Panującemu Domowi?

Sankt-Petersburg, 6-go Września.

Dnia 29-go Lipca, Jego Cesarska Wysokość Następca Cesarzewicz Jego Mość raczył w Moskwie oglądać tak nazywany szpital Maytkow, Dom waryatów, Dom Sierot, Szpital żołnierski, Dom gościnności Hrabiego *Szeremetewa* i wodozbior na wieży Sucharewey; potém Jego Wysokość udarował Wysokiém Swém odwiedzeniem Nayprzewielebnieyszego Metropolitę Moskiewskiego *Filareta*, z którym miał długą rozmowę. O pół do siódmey z południa, Wielki Xiąże Jego Mość z orszakiem swoim raczył udadź się do wsi Włachernska, ośm wiorst od miasta odległey, gdzie jey właściciel, Xiąże S. M. *Golicyn*, przygotował na cześć Nayjaśnieyszego Gościa ucztę, w którey uczestniczyli, oprócz zaproszonych znakomitszych obojey płci osób, i Moskiewscy mieszkańcy wszystkich stanów, którzy się tu zjechali ze wszystkich części stolicy, a którzy zaymowali całą przestrzeń obszernego ogrodu, wspaniale illuminowanego; na wyniosłey spadzistości przeciwko pawilonu, w którym był Następca Cesarzewicz i znakomitsi goście, spalono wspaniały fajerwerk. Po wspaniałey wieczerzy, Jego Wysokość podziękowawszy uprzeymemu gospodarzowi-magnatowi, o godzinie 11-tey w nocy powrócił do Moskwy.

Dnia 30-go, Następca Cesarzewicz o godzinie ósmey zrana, wyjechał z Moskwy dla obeyrzenia dwóch godnych uwagi klasztorów, w blizkości Moskwy znaydujących się, Woskreseńskiego i Sawińskiego; jadąc drogą Wołokołamską, Jego Wysokość zwrócił swą uwagę na wieś Tuszyno, i ciekawie spóyrzał na szczątki wału, wewnątrz którego przed 225 laty gniezdziły się zgraje niszczycieli cudzoziemskich i oyczystych.

W odległości 45 wiorst od stolicy, na rozległey samotney wyniosłości, gajem zarosłey, daje się widzieć szereg budowli klasztornych, pośrzód których wznosi się wspaniała Swiątynia Zmartwychwstania Pańskiego, zbudowana podług pomysłu Patryarchy Nikona, podobna we wszystkiém do Starożytney Swiątyni Jerozolimskiey. Minąwszy posadę Woskreseńską, a spóyrzawszy na Eleońską kaplicę pamiętną z przyjaźney tu rozmowy Cara Alexego i Nikona Patryarchy, Cesarzewicz Jego Mość zatrzymał się przy świętey bramie, zkąd raczył iśdź przez plac klasztorny do śrzodka główney cerkwi Nowego Jerozalemu, a po odprawieniu modłów, udał się do celi Archimandryty, dla przygotowania się do szczegółowego obeyrzenia tego monasteru

)1(

подробному осмотру этого монастыря, примѣчательнаго и святынею и высокими воспоминаніями историческими.

Осмотрѣвши настоятельскій домъ, гдѣ устроена Виѳлеемская церковь и Пещера Рождества Христа Спасителя, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ осматривать изволилъ такъ называемый столбъ, или скитъ Никона; это есть двухъ этажная башня съ узкими лѣстницами, двумя малыми церквами и нѣсколькими тѣсными кельями, въ которыхъ Патріархъ Никонъ, уединясь отъ свѣта, пустынножительствовалъ и добровольно несъ разныя лишенія и тяготы; въ одной изъ келій Его Высочество долго изволилъ разсматривать современный портретъ Іерарха, а въ другой кровать его, изсѣченную изъ камня, узкую и короткую. Въ память своего посѣщенія, Государь Наслѣдникъ изволилъ подписать свое имя на стѣнѣ подъ портретомъ Никона, и обозрѣвши съ высоты скита всю окрестную страну этого пустыннаго мѣста, возвратился въ монастырь и вступилъ въ соборный храмъ. Каммергеръ Муравьевъ, видѣвшій древній Іерусалимъ и церковь Гроба Господня въ самой землѣ искупленія, былъ нарочно приглашенъ Его Высочествомъ для сравнительнаго указанія примѣчательностей въ Новомъ Іерусалимѣ. По входѣ въ храмъ, Государь Великій Князь прежде всего обратился къ ротондѣ Св. Гроба, вошелъ чрезъ пещеру Ангела узкимъ отверстіемъ въ глубину утеса, и съ чувствомъ благоговѣйнаго умиленія поклонился святынѣ; эта ротонда стоитъ въ западной части храма и покрывается высокимъ въ 30 саженъ сводомъ съ 75-ю окнами, о трехъ ярусахъ и съ тремя рядами хоровъ. Его Высочество восходилъ на высоту перваго и втораго ряда, осматривалъ устроенные тамъ придѣлы, и любовался величественнымъ взглядомъ на цѣлое устройство храма, самаго оригинальнаго, единственнаго въ Россіи; въ придѣлѣ Св. Благовѣрнаго Князя Александра Невскаго, сооруженномъ въ первомъ ярусѣ хоровъ по волѣ и на иждивеніи нынѣ царствующаго Государя Императора, Великій Князь съ душевнымъ умиленіемъ прочелъ рескриптъ Августѣйшаго Родителя своего къ Архіепископу Августину, писанный въ 1818 году, и возвѣщавшій благочестивое усердіе счастливаго Отца, радовавшагося о рожденіи Ему Сына-Первенца; тутъ же на хорахъ, Его Высочество съ особеннымъ вниманіемъ разсматривалъ большую картину, писанную съ натуры и изображающую Никона въ сонмѣ его учениковъ. Сошедши съ хоровъ, Государь Наслѣдникъ обозрѣвалъ мѣсто гробовъ Іосифа и Никодима, устроенное назади ротонды Св. Гроба, обозрѣлъ придѣлъ Маріи Магдалины, сооруженный Императрицею Маріею, входилъ въ темницу Христову и въ церковъ Успенія, или въ Геѳсиманію; потомъ, обошедши кругомъ соборнаго алтаря, Его Высочество спускался въ подземную церковь Обрѣтенія Креста Господня, разсматривалъ тамъ мѣсто, на которомъ сидѣла Царица Елена при открытіи Креста и колодезъ, у котораго онъ открытъ; вышедши изъ подземной галереи, Великій Князь восходилъ такъ называемымъ жалостнымъ путемъ на Голгоѳу, и оттуда спустившись, обозрѣвалъ долго и со вниманіемъ внутренность соборнаго алтаря и въ немъ хоры о семи ярусахъ и горнее мѣсто на десяти ступеняхъ; съ престолами пяти вселенскихъ Патріарховъ, гробъ Патріарха Никона, находящійся подъ утесомъ Голгоѳы, въ придѣлѣ Св. Іоанна Предтечи, и вышедъ оттуда, снова съ восхищеніемъ и долго смотрѣлъ на огромное и великолѣпное зданіе собора, и по выходѣ изъ онаго оставилъ Воскресенскъ съ самыми пріятными о немъ впечатлѣніями, и направилъ путь свой чрезъ Звенигородъ въ Монастырь Саввы Сторожевскаго, куда и прибылъ въ четвертомъ часу по полудни.

Въ Савинскомъ Монастирѣ, Государь Цесаревичъ поклонился мощамъ Св. угодника, посѣтилъ настоятельскія кельи, разсматривалъ тамъ кресла и кровать Царя Алексѣя Михайловича и любовался живописнымъ мѣстоположеніемъ обители, издревле уважаемой; проѣздомъ изъ монастыря чрезъ городъ Звенигородъ, Его Высочество съ вѣрноподданническою любовію привѣтствуемъ былъ гражданами онаго; отсюда Государь Великій Князь отправился вдоль берега Москвы-рѣки въ село Петровское, гдѣ въ домѣ Княгини В, Т. Голицыной, имѣлъ обѣденный столъ, послѣ котораго немедленно продолжалъ возвратное шествіе чрезъ село Архангельское, принадлежащее Кн. Юсупову. Въ десятомъ часу вечера, Его Высочество прибылъ обратно въ Москву.

31-го числа, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, утромъ осмотрѣвши тюремный замокъ, удостоилъ Высокимъ своимъ посѣщеніемъ Императорскій Московскій Университетъ, гдѣ милостиво изволилъ разговаривать съ Начальникомъ и Профессорами, и по-

godnego uwagi tak ze względu na świętość, jako i na wysokie pamiątki historyczne.

Po obeyrzeniu domu przełożonego, gdzie znayduje się kościoł Betleemski i Pieczara narodzenia Chrystusa Pana, Cesarzewicz Jego Mość raczył oglądać tak nazywany słup, czyli pustelnią Nikona; jest to dwupiątrowa wieża z wązkiemi schodami, dwiema małemi kaplicami i kilką ciasnemi celami, w których Patryacha Nikon, stroniąc od świata, wiodł pustelnicze życie i dobrowolnie cierpiał wszelki niedostatek i różne ponosił cięžary, Jego Wysokość w jedney z celi raczył długo przypatrywać się na współczesny portret Hierarchy, a w inney oglądał jego łóżko, zrobione z kamienia, wązkie i krótkie. Na pamiątkę swojey tu bytności, Cesarzewicz Następca raczył napisać swe imie na ścianie pod portretem Nikona, i obeyrzawszy z wysokości pustelni całą okolicę tego pustelniczego mieysca, powrócił do monastéru i wstąpił do soborney Swiątyni. Szambelan Murawjew, który widział starożytną Jerozolimę i kościoł Grobu Pańskiego w samey ziemi odkupienia, był umyślnie przez Jego Wysokość zaproszony dla porównawczego pokazywania osobliwości w nowey Jerozalimie. Po weyściu do Swiątyni Wielki Xiąże Jego Mość udał się naprzód do rotundy Sw. Grobu, wszedł przez pieczarę Anioła wązkim otworem do głębi skały, i z uczuciem pobożnego rozrzewnienia oddał cześć świętości; ta rotunda znayduje się w zachodniey części świątyni i pokryta jest wysokiem na 30 sążni sklepieniem z 75 oknami, o trzech piątrach, z trzema rzędami chorów. Wielki Xiąże wstępował na wysokość pierwszego i drugiego rzędu, oglądał urządzone tam kaplice, i przypatrywał się wspaniałemu widokowi całego zabudowania świątyni, prawdziwie oryginalney jedyney w Rossyi; w kaplicy Sw. Prawowiernego Xiążęcia Alexandra Newskiego, zbudowaney na pierwszém piętrze chorow z woli i kosztem teraz Panującego Cesarza Jego Mości, Wielki Xiąże z serdeczném rozrzewnieniem przeczytał reskrypt Nayjaśnieyszego Rodzica swojego, pisany do Arcy-Biskupa Augusta w roku 1818, świadczący o prawowierney pobożności szczęśliwego Oyca, cieszącego się z narodzenia mu Pierworodnego Syna; tu, na chorach, Jego Wysokość ze szczególną uwagą oglądał wielki obraz, malowany z natury, wyobrażający Nikona w gronie jego uczniów. Zszedłszy z chorow, Cesarzewicz Jego Mość oglądał mieysce grobów Józefa i Nikodema, urządzone w tyle rotundy Sw. Grobu, obeyrzał kaplicę Maryi Magdaleny, zbudowaną przez Cesarzową MARYĄ, zachodził do ciemnicy Zbawiciela i kościoła Wniebowzięcia, czyli do Getsimanii; potém, obszedłszy na około ołtarza sobornego, Jego Wysokość spuszczał się do podziemney cerkwi Znalezienia Krzyża Swiętego, oglądał tam mieysce, na którém siedziała Cesarzowa HELENA przy odkryciu Krzyża, i studnię, przy którey został znaleziony; po wyyściu z galeryi podziemney, Wielki Xiąże wschodził tak, nazywaną drogą żałości, na Golgotę, a zszedłszy ztamtąd, przez czas długi i z uwagą oglądał wnętrze sobornego ołtarza, a w nim chory o siedmiu piątrach, i górne mieysce na dziesięciu stopniach, z ołtarzami pięciu Patryarchów świata, grob Patryachy Nikona, znaydujący się pod skałą Golgoty, w kaplicy Sw. Jana Chrzciciela, i wyszedłszy ztamtąd, znowu z uniesieniem długo patrzał na ogromny i wspaniały gmach soboru; po wyyściu z niego opuścił Woskreseńsk z nayprzyjemnieyszemi o nim wrażeniami, i skierował swą podróż przez Zwenigorod do Monasteru Sawy Storożewskiego, dokąd też przybył o godzinie czwartey z południa.

W monasterze Sawińskim, Cesarzewicz Jego Mość oddał cześć relikwiom tego Swiętego, odwiedził cele przełożonego, oglądał tam krzesła i łóżko Cara Alexego Michayłowicza i przypatrywał się malowniczemu położeniu klasztoru, oddawna poważanego; w przejezdzie z monasteru przez miasto Zwenigorod, Jego Wysokość witany był miłością wiernych poddanych przez jego mieszkańców; ztąd Wielki Xiąże udał się wzdłuż brzegu rzeki Moskwy do wsi Pietrowska gdzie w Domu Xiężny W. T. Golicynowey, miał obiad, po którym niezwłócznie odbywał podróż na powrót przez wieś Archangelsk, należącą do Xięcia Jusupowa. Jego Wysokość o godzinie dziesiątey wieczorem, powrócił do Moskwy.

Dnia 31-go Cesarzewicz Następca, obeyrzawszy zrana turemny zamek, udarował wysokiém Swém odwiedzeniem Cesarsko-Moskiewski Uniwersytet, gdzie raczył łaskawie rozmawiać z Naczelnikiem i Professorami, a po powitaniu studentów, przez czas długi zay-

слѣ привѣтствія студентамъ, долго занимался разсмотрѣніемъ музеевъ и библіотеки и новыхъ великолѣпныхъ аудиторій, недавно оконченныхъ отдѣлкою въ купленномъ у Пашкова домѣ. Вечеромъ въ честь Августѣйшаго Путешественника, данъ былъ блистательный балъ Военнымъ Генералъ-Губернаторомъ, Княземъ Голицынымъ, на которомъ находились важнѣйшіе чины и дворянство.

1-го Августа, въ Воскресенье и въ праздникъ Происхожденія Св. Креста, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, принявши въ залахъ Николаевскаго дворца поздравленія отъ знатнѣйшихъ чиновъ, изволилъ шествовать, въ сопровожденіи ихъ, въ Успенскій Соборъ для слушанія Божественной Литургіи, и, по окончаніи оной, на водосвятіе къ берегамъ Москвы рѣки. Сія священная церемонія совершена Высокопреосвященнымъ Митрополитомъ Филаретомъ Московскимъ, соборнѣ, съ духовенствомъ изъ всѣхъ церквей столицы; безчисленное множество народа собралось на площадяхъ Кремлевскихъ и на обоихъ берегахъ рѣки, чтобы присутствовать при крестномъ ходѣ и насмотрѣться на Царственнаго Гостя своего, котораго Москвитяне встрѣчаютъ вездѣ и всегда съ изъявленіями живѣйшаго восторга и непритворной радости.

Въ предобѣденное время Государь Наслѣдникъ занимался подробнымъ обозрѣніемъ арсенала, а послѣ обѣда почтилъ Своимъ присутствіемъ конскую скачку, гдѣ лошадь Г. Голохвастова выиграла призъ.

2-го Августа, Его Императорское Высочество Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, въ сопровожденіи Своей свиты и Камергера Муравьева, изволилъ отбыть изъ Москвы, въ семь часовъ утра, въ Троицко-Сергіеву Лавру, въ 63 верстахъ разстоянія отъ Москвы; проѣзжая по дорогѣ, которую учащали православные Государи-Цари, Его предки, Его Высочество вспомнилъ о знаменитыхъ событіяхъ, совершившихся на пути семъ въ разные періоды времени: о крамольныхъ движеніяхъ Шемякина рода, о торжественномъ шествіи Царя Іоанна по покореніи Казани, о грабительственныхъ разъѣздахъ Сапегиныхъ Поляковъ и Лисовчиковъ, о цареубійственныхъ замыслахъ Стрѣльцовъ и о послѣднемъ ихъ униженіи, и съ особымъ чувствомъ умиленія увидѣлъ, верхи церквей и башенъ Лавры, священной для Русскаго и по великимъ доблестямъ военнымъ и гражданскимъ, и по святынѣ, здѣсь хранимой. Въ святыхъ вратахъ Его Высочество встрѣченъ былъ Митрополитомъ Филаретомъ, произнесшимъ при семъ случаѣ краткую, превосходную рѣчь. Отсюда Государь Великій Князь изволилъ шествовать въ Троицкій Соборъ, гдѣ, отслушавъ Божественную Литургію, совершенную Преосвященнымъ Митрополитомъ, и поклонившись мощамъ Преподобнаго Сергія, входилъ въ Палатку, гдѣ находится икона Явленія Божія Матери, Св. Угоднику и стоятъ гробы Іоасафа, Серапіона и знаменитаго Діонисія, сподвижника Аврамію Палицыну, молился въ Соборѣ Успенскомъ и въ храмѣ Св. Духа, основанномъ въ память взятія Казани Царемъ Іоанномъ Грознымъ, осматривалъ часовню надъ гробомъ Максима Грека и гробовой склепъ Царя Годунова и его рода; съ одинаковымъ вниманіемъ Государь Цесаревичъ обозрѣвалъ трапезную церковь, воздвигнутую Строгановымъ, и церковь Смоленскія Божія Матери, сооруженную Графомъ А. Г. Разумовскимъ, больничныя и странно-пріимныя учрежденія монастыря и бывшій Царскій Дворецъ, въ которомъ помѣщена нынѣ Духовная Академія, гдѣ Его Высочество милостиво привѣтствовалъ учащихся и удостоилъ подробнаго разсмотрѣнія Академическую библіотеку и разныя рѣдкія книги и рукописи. Послѣ сего, Государь Наслѣдникъ, сопровождаемый всюду самимъ Митрополитомъ, посвятивъ много времени на подробное и внимательное обозрѣніе богатѣйшей въ Россіи ризницы монастырской, изволилъ обойти кругомъ по стѣнамъ обители, и останавливался на мѣстахъ, бывшихъ въ XVII вѣкѣ главною метою усилій Поляковъ въ продолженіе 18-ти-мѣсячной осады, а съ сѣверозападной стороны смотрѣлъ на село Деулино, примѣчательное миромъ, заключеннымъ между Россіею и Польшею. Въ четыре часа, Государь Цесаревичъ имѣлъ обѣденный столъ у Преосвященнаго Митрополита въ его настоятельскихъ покояхъ. Послѣ обѣда, Его Высочество предпринималъ поѣздку въ Виѳанію, лежащую въ трехъ верстахъ отъ Лавры; осмотрѣвши сію уединенную обитель, созданную Митрополитомъ Платономъ, помолившись въ церкви, по идеѣ его сооруженной, и поклонившись тамъ гробу сего знаменитаго Іерарха, Государь Великій Князь возвратился въ Лавру, и принявши благословеніе Митрополита Филарета отправился обратно въ Москву, куда и прибылъ въ десять часовъ вечера.

mował się obeyrzeniem muzeów, biblioteki i nowych wspaniałych audytoryow, niedawno ukończonych w kupionym od Paszkowa domu. Wieczorem na uczczenie Nayjaśnieyszego Gościa, dany był świetny bal, przez Wojennego Jenerał-Gubernatora, Xięcia *Golicyna*, na którym znaydowali się znakomitsi urzędnicy i Dworzaństwo.

Dnia 1-go Sierpnia, w Niedzielę i w uroczystość tak nazwaną Pochodzenia Krzyża świętego, Cesarzewicz Następca, przyjąwszy w salach Nikołajewskiego pałacu powinszowania znacznieyszych urzędników, raczył w ich towarzystwie udadź się do soboru Wniebowzięcia dla słuchania Mszy Swiętey, a po jey ukończeniu, na poświęcenie wody ku brzegom rzeki Moskwy. Swięty ten obrządek odbywał Nayprzewielebnieyszy Moskiewski Metropolita Filaret, sobornie, z duchowieństwem wszystkich kościołów stolicy; mnóztwo ludu zebrało się na placach Kremlińskich i na obu brzegach rzeki, dla znaydowania się na processyi dla napatrzenia się na Nayjaśnieyszego Swojego Gościa, którego mieszkańcy Moskwy spotykają wszędzie i zawsze z wynurzeniem nayżywszego uniesienia i prawdziwey radości.

W czasie przedobiednim Cesarzewicz Jego Mość zaymował się szczegółowém obeyrzeniem arsenału, a po obiedzie udarował swą obecnością gonitwy końskie, na których koń P. Hołochwastowa wygrał premium.

Dnia 2-go Sierpnia, Jego Cesarska Wysokość Następca Cesarzewicz Jego Mość, w towarzystwie swego orszaku i Szambelana Murawjewa, raczył wyjechać o godzinie siódmey zrana, do Troicko-Sergiejewey Ławry, o 63 wiorsty od Moskwy odległey; jadąc drogą, którą jezdzili Jego przodkowie Prawowierni Monarchowie, Jego Wysokość przypomniał o znakomitych wypadkach, które w różnych okresach czasu na tey drodze zaszły: o burzliwych poruszeniach potomków Szemiakina, o uroczystym powrócie Cara Jana po zdobyciu Kazania, o łupieztwach podjazdów Sapieżyńskich Polaków i Lisowczyków, o kroloboyczych zamachach strzelców i o ostatniém ich poniżeniu, i ze szczególném uczuciem rozrzewnienia uyrzał wierzchołki kościołów i wież Ławry, świętey dla Rossyanina tak ze względu wielkich cnot woyskowych i obywatelskich, jako i dla świętości tu zachowującey się. Jego Wysokość był spotkany w bramie świętey przez Metropolitę Filareta, który przy tey okoliczności miał krótką, lecz wyborną, przemowę. Ztąd Wielki Xiąże Jego Mość raczył udadź się do soboru Swiętey Tróycy, gdzie po wysłuchaniu Mszy Swiętey, przez Nayprzewielebnieyszego Metropolitę mianey, i po oddaniu czci relikwiom Swiętego Sergiusza, zachodził do mieysca, gdzie się znayduje obraz ukazania się Nayświętszey Panny Swiętemu Pańskiemu i gdzie stoją truny Joasafa, Serapiona i znakomitego Dyonizego, towarzysza Abramiusa Palicyna, modlił się w Soborze Wniebowzięcia i w Swiątyni Sw. Ducha, założoney na pamiątkę wzięcia Kazania przez Cara Iwana Groźnego, oglądał kaplicę nad grobem Maksyma Greka i sklep grobowy Cara Godunowa i jego rodziny; z jednaką uwagą Cesarzewicz Jego Mość oglądał cerkiew refektarzową, przez Stroganowa wzniesioną i cerkiew Nayświętszey Panny Smoleńskiey, zbudowaną przez Hrabiego A. G. Razumowskiego, zakłady dla chorych i przytułku ubogich monastéru, i były pałac Carski, w którym teraz znayduje się Akademia Duchowna, gdzie Jego Wysokość łaskawie powitał uczących się i raczył szczegółowie obeyrzeć bibliotekę Akademii i rozmaite rzadkie książki i rękopisma. Potém Cesarzewicz Jego Mość, towarzyszony wszędzie przez samego Metropolitę, poświęciwszy wiele czasu na szczegołowe i pilne obeyrzenie naybogatszey w Rossyi zakrystyi, raczył obeyśdź naokoło wałami klasztornemi, i zatrzymywał się na mieyscach, które w XVII wieku były głównym celem usiłowań Polaków, wciągu 18-to miesięcznego oblężenia, a ze strony północney patrzył na wieś Deulino, sławną z pokoju, między Rossyą a Polską zawartego. O godzinie czwartey Cesarzewicz Jego Mość miał obiad u Nayprzewielebnieyszego Metropolity w jego pokojach. Po obiedzie Jego Wysokość przedsięwziął przejaźdźkę do Bitanii, leżącey o trzy wiorsty od Ławry; po obeyrzeniu tego samotnego klasztoru, zbudowanego przez Metropolitę Platona, pomodliwszy się w cerkwi, podług jego pomysłu wystawioney, i oddawszy tam cześć grobowi tego znakomitego Arcy-Kapłana, Wielki Xiąże Jego Mość powrócił do Ławry, i po otrzymaniu błogosławieństwa Metropolity Filareta, udał się napowrót do Moskwy, dokąd przybył o godzinie dziesiątey wieczorem.

3-го числа, Государь Цесаревичъ, въ семъ часовъ утра, выѣхалъ изъ Москвы до станціи Подсолнечной, на встѣтеніе Ея Императорскаго Величества Государыни Императрицы, которая, вмѣстѣ съ Его Высочествомъ и Государынею Великою Княжною МАРІЕЮ НИКОЛАЕВНОЮ, прибыла въ столицу въ вожделѣнномъ здравіи, и изволила остановиться въ Николаевскомъ Дворцѣ. Въ девять часовъ вечера, всѣ чины свиты Государя Цесаревича имѣли счастіе представляться Государынѣ Императрицѣ, и каждый порознь удостоенъ былъ Всемилостивѣйшимъ привѣтствіемъ Ея Величества.

4-го числа, Ея Императорское Величество, въ сопровожденіи Государя Наслѣдника и Государыни Великой Княжны и знатнѣйщихъ чиновниковъ столицы, изволила шествовать въ Успенскій Соборъ, при вратахъ коего встрѣтилъ Государыню Императрицу Митрополитъ Филаретъ, и привѣтствовалъ Ея Величество поздравительною рѣчью со всерадостнымъ прибытіемъ въ столицу и съ вожделѣннымъ для сердца Ея свиданіемъ съ Августѣйшимъ Сыномъ; по окончаніи Литургіи, Ея Величество шествовала чрезъ Красное Крыльцо и Грановитую Палату въ большой Дворецъ, а оттуда въ терема, и наконецъ удостоила Высочайшимъ присутствіемъ богатую выставку мануфактурныхъ издѣлій Московской губерніи. Вечеромъ, Ея Величество изволила прогуливаться по Москвѣ, вмѣстѣ съ Государемъ Наслѣдникомъ.

5-го числа, Государь Цесаревичъ, рано утромъ, произвелъ на Ходынскомъ Полѣ смотръ войскамъ 6-го Пѣхотнаго Корпуса, находящимся въ Москвѣ, именно: 6-й Легкой Кавалерійской дивизіи, полкамъ Тарутинскому Егерскому и Рязанскому и Ряжскому пѣхотнымъ, 6-й конно артиллерійской и 18-й полевой бригадамъ; послѣ того сопровождалъ Ея Величество Государыню Императрицу при обозрѣніи Ею Воспитательнаго Дома, откуда Ея Величество изволила отправиться для осмотра малолѣтняго отдѣленія Московскаго Кадетскаго Корпуса, а Его Высочество продолжалъ осматривать въ подробности всѣ части Воспитательнаго Дома; вечеромъ было собраніе на половинѣ Ея Величества.

6-го числа, Ея Величество Государыня Императрица и Ихъ Императорскія Высочества Государь Наслѣдникъ и Государыня Великая Княжна, изволили слушать Божественную Литургію въ малой Дворцовой церкви; послѣ обѣдни, всѣ знатнѣйшія особы обоего пола имѣли счастіе приносить поздравленіе Ея Величеству и Ихъ Высочествамъ; въ предобѣденное время, Государь Цесаревичъ изволилъ ѣздить въ исторически-знаменитыя села Преображенское и Измайлово, и въ послѣднемъ обозрѣвалъ терема Романовыхъ; послѣ обѣда, Его Высочество прогуливался въ Петровскомъ Паркѣ, сопровождая Государыню Императрицу; вечеромъ было многочисленное и блистательное собраніе у Ея Императорскаго Величества.

7-го числа, Государь Наслѣдникъ, произведши ученіе 6-й Легкой Кавалерійской дивизіи, сопутствовалъ Ея Величеству при обозрѣніи Маріинской больницы и Екатерининскаго и Александровскаго Институтовъ; вечеромъ Ея Императорское Величество, вмѣстѣ съ Государемъ Цесаревичемъ и Государынею Великою Княжною, осчастливила Своимъ Высочайшимъ посѣщеніемъ праздникъ, данный на Трехъ Горахъ въ честь Августѣйшихъ Гостей, Военнымъ Генералъ-Губернаторомъ, Княземъ Д. В. Голицынымъ.

8-го числа, въ Воскресенье, Государь Наслѣдникъ, рано утромъ, въ сопровожденіи чиновъ Своей свиты, изволилъ обозрѣвать съ особеннымъ вниманіемъ Соборъ Успенскій и драгоцѣнную святыню его, поклонился мощамъ Московскихъ святителей, тутъ почивающимъ, и гробамъ Всероссійскихъ Патріарховъ, и осмотрѣлъ Патріаршую ризницу, причемъ указателемъ Его Высочеству былъ Преосвященный Митрополитъ; отсюда Государь Наслѣдникъ отправился для обозрѣнія примѣчательныхъ древностію церквей въ теремномъ дворцѣ и храма Спаса на Бору; послѣ того, Его Высочество, вмѣстѣ съ Государынею Императрицею, слушалъ Божественную Литургію въ Николаевской дворцовой церкви; вмѣстѣ же съ Ея Императорскимъ Величествомъ, Государь Великій Князь снова посѣтилъ выставку мануфактурныхъ издѣлій, удостоилъ быть на выставкѣ цвѣтовъ на Трехъ Горахъ и въ концертѣ Г-жи *Крешини*, въ залѣ Дворянскаго Собранія. Вечеромъ было собраніе у Государыни Императрицы, и чины свиты Его Высочества имѣли счастіе откланиваться Ея Императорскому Величеству, для отправленія утромъ въ дальнѣйшій путь.

9-го числа, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, въ семь часовъ утра, изволилъ отправиться по тракту на Владиміръ, въ десятомъ часу проѣхалъ городъ

Dnia 3-go, Cesarzewicz Jego Mość o godzinie siódmey zrana, wyjechał z Moskwy do stacyi Podsłoneczney, na spotkanie Nayjaśnieyszey Pani Cesarzowey Jey Mości, która razem z Jego Wysokością i Wielką Xiężniczką MARYĄ NIKOŁAJEWNĄ, przybyła do stolicy w pożądaném zdrowiu, i raczyła zatrzymać się w pałacu Nikołajewskim. O godzinie dziewiątey wieczorem, wszyscy urzędnicy orszaku Cesarzewicza Jego Mości, mieli szczęście przedstawiać się Nayjaśnieyszey Pani i każdy z osobna był udarowany Nayłaskawszém powitaniem Cesarzowey Jey Mości.

Dnia 4-go Nayjaśnieysza Cesarzowa Jey Mość, w towarzystwie Cesarzewicza, Wielkiey Xiężniczki i znakomitszych urzędników stolicy, raczyła udadź się do Soboru Wniebowzięcia, przy bramie którego spotkał Nayjaśnieyszą Panią Metropolita Filaret, i powitał Cesarzową Jey Mość mową winszującą nayradośnieyszego do stolicy przybycia i pożądanego dla Jey serca widzenia się z Nayjaśnieyszym Synem; po Mszy Swiętey, Nayjaśnieysza Pani szła przez czerwone schody i graniastą salę do Wielkiego Pałacu, a ztamtąd do pokojow, i nakoniec udarowała Naywyższą obecnością, bogatą wystawę rękodzielniczych wyrobów Gubernii Moskiewskiey. Wieczorem Nayjaśnieysza Pani raczyła przechadzać się po Moskwie, razem z Cesarzewiczem Następcą.

Dnia 5-go, Cesarzewicz Następca odbył zrana na polu Chodyńskiém przegląd woysk 6-go korpusu piechoty, znayduących się w Moskwie, a mianowicie: 6 lekkiey dywizyi Kawaleryyskiey, półków Tarutińskiego Strzelców, Riazańskiego i Riażskiego Piechoty, 6-ey Konno-Artylleryyskiey i 18 brygady polowey; potém towarzyszył Nayjaśnieyszey Cesarzowey Jey Mości przy oglądaniu przez Nią domu wychowania, zkąd Nayjaśnieysza Pani raczyła udadź się dla obeyrzenia małoletniego oddziału Moskiewskiego Korpusu Kadetów, a Jego Wysokość oglądał daley w szczegółach wszystkie części domu wychowania. Wieczorem było zebranie w pokojach Cesarzowey Jey Mości.

Dnia 6-go, Nayjaśnieysza Pani Cesarzowa Jey Mość i Ich Cesarskie Wysokości Cesarzewicz Następca i Wielka Xiężniczka, raczyli słuchać Mszy Swiętey w małey Cerkwi Pałacowey; po Mszy Swiętey, wszystkie znakomitsze osoby płci obojey miały szczęście składać powinszowania Cesarzowey Jey Mości i Ich Wysokościom; w czasie przedobiednim, Cesarzewicz Jego Mość raczył jeździć do znakomitszych w historyi wiosek Preobrażeńska i Izmajłowa; w tey ostatniey oglądał mieszkania Romanowych; po obiedzie, Jego Wysokość używał przechadzki w Parku Pietrowskim, towarzysząc Cesarzowey Jey Mości; wieczorem było liczne i świetne zgromadzenie u Nayjaśnieyszey Pani.

D. 7, Cesarzewicz Jego Mość, odbywszy ćwiczenie 6-ey dywizyi lekkiey jazdy, towarzyszył Nayjaśnieyszey Pani przy obeyrzeniu Szpitalów Maryińskiego, Ekateryńskiego i Instytutu Alexandrowskiego; wieczorem Cesarzowa Jey Mość z Cesarzewiczem Następcą i Wielką Xiężniczką, udarowała Wysokiém Swoiem odwiedzeniem zabawę, daną na Trzech Górach ku uczczeniu Nayjaśnieyszych Gości, przez Wojennego Jenerał-Gubernatora, Xięcia D. W. Golicyna.

Dnia 8-go zrana, w Niedzielę, Cesarzewicz Jego Mość, w towarzystwie urzędników Swojego orszaku, raczył ze szczególną uwagą oglądać Sobor Wniebowzięcia i drogie jego świętości, oddał cześć relikwiom Biskupów Moskiewskich, tu spoczywających, i grobom Patryarchów Całey Rossyi, i obeyrzał zakrystyą Patryarszą, przy czém pokazywał to wszystko Jego Wysokości Nayprzewielebnieyszy Metropolita; ztąd Wielki Xiąże udał się dla obeyrzenia godnych uwagi dla swey starożytności cerkwi w Pałacu facyatowym i Swiątyni Zbawiciela w Borze; po czém Jego Wysokość razem z Cesarzową Jey Mością, słuchał Mszy Swiętey w Nikołajewskiey cerkwi Pałacowey; także razem z Nayjaśnieyszą Cesarzową Jey Mością, Wielki Xiąże Jego Mość odwiedził znowu wystawę wyrobów rękodzielniczych, raczył bydź na wystawie kwiatów na Trzech Górach i na koncercie P. *Crescini*, w sali Dworzańskiego zgromadzenia. Wieczorem było zebranie u Cesarzowey Jey Mości, i urzędnicy orszaku Jego Wysokości mieli szczęście bydź na pożegnaniu u Nayjaśnieyszey Pani, dla udania się zrana w dalszą podróż.

Dnia 9-go, Cesarzewicz Jego Mość, o godzinie siódmey zrana, raczył wyjechać traktem na Włodzimierz, o godzinie dziesiątey przejeżdżał przez miasto Bo-

Богородскъ, произвелъ на пути смотръ Казанскому Егерскому полку, и въ городѣ Покровѣ имѣлъ обѣденный столъ; послѣ того, продолжая шествіе свое во Владиміръ, близь села Липни смотрѣлъ Угличскій егерскій полкъ, и, недоѣзжая деревни Ундолъ, произвелъ смотръ Суздальскому пѣхотному полку, и въ десятомъ часу вечера, прибылъ въ городъ Владиміръ. (*Спб. В.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Теплицъ, 30-го Августа.

Вчера 29 Августа въ 10 часовъ по утру, торжественно открытъ памятникъ въ честь падшихъ въ 1813 году Русскихъ воиновъ изъ гвардіи, воздвигнутый Императоромъ *Фердинандомъ I* при селѣ Пристенъ, близь Кульма, при дорогѣ ведущей въ Дрезденъ. На томъ же мѣстѣ производился войсковый парадъ, а для публики были приготовлены мѣста для зрѣлища. (*G. C.*)

Франція.

Парижъ, 4-го Сентября.

Вчера занимался Король въ Ст. Клу съ Министрами Торговли и Внутреннихъ Дѣлъ и потомъ давалъ частную аудіенцію Доктору *Боврингу*, который отправляется въ Египетъ по порученію Англійскаго Правительства.

— Въ *Temps* сказано: Несогласія между нашимъ и Неаполитанскимъ Кабинетомъ прекращаются. Распоряженіе, по которому пароходы назначенные для сообщенія Марселя съ Левантомъ въ гаваняхъ Обѣихъ Сицилій принимаемы были за коммерческія суда, уничтожено, и Неаполитанское Правительство принимаетъ ихъ за правительственныя судна, чрезъ что они освобождаются отъ значительныхъ пошлинъ.

— Правительство публиковало сегодня слѣдующія телеграфическія депеши, которыхъ содержаніе по частямъ было сообщено прежде: „*Бордо, 30 Августа, въ 7 час. вечера* 24 ч. (по другимъ извѣстіямъ 25) Генералъ *Буэренсъ* имѣлъ неудачную сшибку со всѣмъ (?) войскомъ *Донъ-Карлоса* (10,000 чел. пѣхоты и 500 конницы). Многочисленность взяла перевѣсъ надъ храбростію войскъ Королевы, которые потерявъ 1,500 чел. отступили въ Карипену. Потеря непріятеля значительна. 26 ч. Генералъ *Буэренсъ* стоялъ еще въ Каринене. *Ораа* 25 ч. прибылъ въ Дароку и выступилъ противъ непріятеля. Генералъ *Эспартеро* 22 Августа былъ еще въ Торрелагунѣ; онъ отправился въ направленіи къ Буитраго." — Сверхъ того получены слѣдующія телеграфическія извѣстія: „*Байонна, 31 Августа въ полдень.* (Съ чрезвычайнымъ курьеромъ изъ Бордо). Пеноцеррода взята Карлистскимъ Шефомъ *Урангою.* Карлисты нашли тамъ 360 плѣнныхъ, четыре орудія и амуницію. Христиносскій Генералъ *Каронделетъ* оставилъ Витторію и возвратился въ Кастилію. Въ Пампелонѣ 28 ч. продолжались безпорядки. По извѣстіямъ изъ Пампелоны отъ 30 ч. Вице-Король (Генералъ *Иріартъ*) окружилъ сіе мѣсто, чтобы усмирить бунтовщиковъ. Всѣ войска, исключая Тирадоровъ дѣйствовали съ нимъ за одно. *Эспартеро* 27 ч. съ своими войсками отступилъ изъ Мадрита къ Ядраку."

— Графъ *Кампузано* вчера, по полученіи извѣстій изъ Мадрита и Пампелоны два часа имѣлъ совѣщаніе съ Министромъ Иностранныхъ Дѣлъ.

— Въ одномъ письмѣ изъ Байонны отъ 31 ч. пр. м. сказано: „Взятіе Пеноцерроды Карлистами подтверждается. Пальба въ городъ началасъ 24 ч. Сначала отвѣчали осаждающимъ; но когда ночью на 25 число построены были новыя батареи и снова начато нападеніе, гарнизонъ долженъ былъ сдаться. Опасаются, чтобы не подверглись подобной участи Тревино и самая Витторія, которая уже находится въ защитительномъ положеніи.

— Сынъ Маршала *Нея* получилъ позволеніе участвовать въ экспедиціи въ Константину и будетъ помѣщенъ въ главномъ штабѣ Герцога *Немурскаго.*

— *Sentinelle des Pyrenées* прибавляетъ къ извѣстію о взятіи Пеноцерроды Карлистами слѣдующее: „Карлисты прошли до Тревино и ла-Пуэбля и думаютъ, что большая дорога между Мадритомъ и Витторіею перерѣзана. Генералъ *Каронделетъ* съ своимъ войскомъ возвратился въ Миранду. Генералъ *Яурегви* стоитъ въ Ирунѣ; онъ передаетъ начальство надъ тремя провинціями Генералу *Одонелю.* Здѣсь, какъ и вездѣ, со дня на день хуже. По письму изъ Сантандера отъ 26 ч. Генералъ *Мирасоль* отправился въ Галицію. Генерала *Царіатегви* 25 ч. с. м. ожидаютъ въ Наварру.

6-го Сентября.

Король отправится около 15 ч. с. м. въ лагерь при Компьенѣ. Думаютъ, что къ этому времени Король и Королева Бельгійскіе возвратятся изъ Англіи

horodsk, odbył na drodze przegląd Kazańskiego półku Strzelców, a w mieście Pokrowie miał obiad; potém, jadąc daley do Włodzimierza, w blizkości wsi Lipni obeyrzał Uglicki półk Strzelców, i nie dojeżdżając do wsi Undoł, odbył przegląd Suzdalskiego półku Piechoty, a o godzinie dziesiątey wieczorem, przybył do miasta Włodzimierza. (*P. P.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Austrya.

Cieplice, 30 Sierpnia.

Wczora, d. 29 Sierpnia o godzinie 10 przed południem, został uroczyście odkryty, poległym w roku 1813 gwardzistom Rossyyskim, pomnik, wystawiony przez Cesarza *Ferdynanda I*, pod wioską Pristen, niedaleko Kulmu, przy drodze prowadzącey do Drezna. W témże mieyscu odbyła się parada woyskowa, a dla publiczności były urządzone siedzenia. (*G. C.*)

Francya.

Paryż, dnia 4 Września.

Wczora pracował Król w St. Cloud z Ministrami handlu i spraw wewnętrznych, a potém dawał prywatne posłuchanie Doktorowi *Bowring*, który udaje się do Egiptu z polecenia Rządu Angielskiego.

— W *Temps* czytamy: „Nieporozumienia między gabinetami, naszym a Neapolitańskim ustają. Rozporządzenia, podług których, statki parowe, przeznaczone dla kommunikacyi między Marsylią a Lewantem, w portach Oboyga Sycylii brane były za okręty handlowe, zostały cofnione; Rząd Neapolitański uznaje teraz te okręty za Rządowe, przez co one są uwolnione od opłacania znacznego cła.

— Rząd otrzymał dzisia następujące depesze telegraficzne, którešmy pierwiey już częściami udzielali: „*Bordeaux, 30 Sierpnia o godz. 7 wieczorem.* Jenerał *Buerens* dnia 24 (podług innych wiadomości 25), miał niepomyślną bitwę z całém woyskiem *Don Karlosa* (10,000 piechoty i 500 jazdy?). Liczba wzięła przewagę nad walecznością woysk Królowey, które, straciwszy 1,500 ludzi, cofnęli się na Carinena. Strata nieprzyjaciela jest znaczna. Dnia 26 Jenerał *Buerens* stał jeszcze pod Carinena. *Oraa* dnia 25 przybył do Daroca i wystąpił przeciwko nieprzyjacielowi. *Espartero* 22 Sierpnia był jeszcze w Torrelaguna, i wziął kierunek na Buitrago." — Oprócz tego otrzymaliśmy następujące wiadomości telegraficzne: „*Bayonna, 31 Sierpnia o południu.* (przez nadzwyczaynego gońca z Bordeaux). Penacerada została wzięta przez Karolistowskiego Szefa *Uranga.* Karoliści znaleźli tam 360 jeńców, cztéry działa i ammunicyą. Jenerał Krystynistów *Carondelet* opuścił Vittoryą i powrócił do Kastylii. Dnia 28 w Pampelonie zaburzenia nieustawały. Podług wiadomości z Pampelony pod dniem 30, Vice-Król (Jenerał *Iriarte*) otacza to mieysce dla uśmierzenia powstańców. Całe woysko, oprócz zostającego pod wodzą *Tiradores*, działa z nim spólnie. *Espartero* 27-go cofnął się zpod Madrytu ku Jadraque."

— Hrabia *Campuzano*, po otrzymaniu wczora wiadomości z Madrytu i Pampelony, miał dwugodzinną naradę z Ministrem spraw zewnętrznych.

— W pewnym liście, z Bayonny datowanym 31 z. m. czytamy: „Zdobycie Penacerady przez Karolistów potwierdza się. Strzelanie do miasta rozpoczęto 24-go. Z początku odpowiadano oblegającym; ale kiedy w nocy na dzień 25 urządzone zostały nowe bateryе i powtórzono napad, załoga musiała się poddać. Lękają się, ażeby Vittoria nie uległa temuž losowi, co i Trevino, gdyż to miasto nie jest już w stanie obronnym."

— Syn Marszałka *Neya* otrzymał rozkaz, ażeby miał udział w wyprawie na Konstantynę, i będzie umieszczony w głównym sztabie Xięcia *Némours.*

— *Sentinelle des Pyrenées* dodaje do wiadomości o zdobyciu przez Karolistów Penacerady, co następuje: „Karoliści posunęli się do Trevino i la Puebla, i sądzą, iż większa część drogi między Madrytem a Vittorią jest przecięta. Jenerał *Carondelet* powrócił z woyskiem do Mirandy. Jenerał *Jaureguy* stoi w Irun; oddaje on dowództwo nad trzema prowincyami Jenerałowi *O'Donnel.* Tu, jak i wszędzie, codzień staje się gorzey. Podług listu z Santander pod dniem 26, Jenerał *Mirasol* udał się do Galicyi. Jenerała *Zariateguy* oczekują do Nawarry na dzień 25.

Dnia 6.

Król około 15-go t. m. wyjedzie do obozu pod Compiègne. Sądzą, iż do tego czasu Król i Królowa Belgów powrócą z Anglii, i zabawiwszy nieco w Bru-

и пробывъ недолго въ Брюсселѣ также поѣдутъ въ Компьенъ. Слышно также, что по возвращеніи изъ Компьена формально объявлено будетъ о беременности Герцогини *Орлеанской*. Герцогъ *Орлеанскій* съ своею супругою 9-го ч. с. м. отправляются въ Ст. Кентенъ.

— Герцогъ *Немурскій* вчера по утру въ 11½ часовъ въ сопровожденіи своихъ Адъютантовъ отправился въ Тулонъ, чтобы оттуда поѣдеть въ Африку.

— Принцъ *Жоанвильскій* 16-го ч. пр. м. по полудни на военномъ суднѣ *Геркулесъ* прибылъ въ Гибралтаръ. Въ скоромъ времени оттуда онъ отправится въ Тангеръ и потомъ въ Тенерифу.

— Императорско-Россійскій Посолъ Графъ *Паленъ* вчера возвратился сюда чрезъ Франкфуртъ на М.

— Г. *Гизо* нѣсколько дней опять въ Парижѣ. Г. *Тьера* ожидаютъ до 15 ч.

— Перемѣнчивая погода такъ какъ и чрезмѣрное употребленіе свѣжихъ, можетъ быть незрѣлыхъ овощей были причиною, что за нѣсколько предъ симъ дней многіе заболѣли холерою. Когда многіе военные впали въ сію болѣзнь, по приказанію дивизіоннаго Генерала сдѣлано изслѣдованіе и всѣ медики къ сожалѣнію приписываютъ появленіе болѣзни той и другой причинѣ и можетъ быть неумѣренному употребленію горячихъ напитковъ. По сему корпусные начальники получили приказаніе смотрѣть за своими подчиненными и всѣхъ, которые будутъ уличены въ неумѣренности, сажать въ казармахъ подъ арестъ.

— 1-го ч. с. м. въ Марселѣ умерло 66 ч. отъ холеры, — доказательство, что болѣзнь все еще усиливается. По причинѣ безпрестанныхъ переселеній, къ которымъ подало поводъ опасеніе заразы, въ Марселѣ едва осталось 60,000 жителей. Эпидемія теперь распространяется въ округѣ Э (*Aix*).

— *Eclaireur de la Méditerannée* пишетъ отъ 1-го ч. с. м., что изъ Тулона отплыли два парохода съ приказаніемъ къ морской дивизіи *Лаланда* отправиться въ Портъ-Вендре и оттуда перевести 5,000 чел. въ Бону.

7-го Сентября.

Третьяго дня Король прибылъ въ городъ, въ 5½ часа присутствовалъ въ Совѣтѣ Министровъ, давалъ частную аудіенцію возвратившемуся недавно Русскому Посланнику Графу *Палену* и въ 6 часовъ возвратился въ Ст. Клу. Вчера Его Величество былъ въ Тюйльери, занимался съ Министромъ Финансовъ и Морскимъ, а въ 4 часа посѣтилъ музей.

— *Toulonnais* отъ 3-го ч. содержитъ слѣдующее: Приготовленія къ экспедиціи въ Константину здѣсь обнаружились привозомъ многочисленныхъ лагерныхъ потребностей и ежедневнымъ прибавленіемъ военныхъ снарядовъ. Два или три транспортныхъ корабля, стоявшіе здѣсь на рейдѣ отплыли въ Портъ-Вендре чтобы тамъ взять одинъ полкъ изъ дивизіи Восточныхъ Пиринеевъ; въ Марселѣ также наняты многія купеческія суда для перевоза арміи въ Бону. Вся экспедиціонная колонна будетъ состоять изъ 15,000 пѣхоты и 1,500 конницы. Впрочемъ какъ бы поспѣшно ни дѣйствовали, едва ли армія до конца Сентября можетъ выступить, и остается только желать, чтобы тогда погода не помѣшала предпріятію.

— Бюллетень о холерѣ изъ Марселя отъ 2-го ч. показываетъ число умершихъ въ послѣдніе 24 часа сею болѣзнію 64. Зараза появилась теперь и въ Динѣ и весьма опасаются, что она распространится по всему Провансу.

— По письму изъ Байонны отъ 1-го ч. кажется, что города: Бильбао, Сантандеръ, Витторія и Логроньо слѣдовали примѣру Пампелоны и объявили себя независимыми отъ Мадритскаго Правительства; они учредили центральный комитетъ подъ названіемъ совѣщательной военной и финансовой юнты. О состояніи дѣлъ въ Пампелонѣ 1-го ч. въ Байоннѣ еще ничего не знали рѣшительно. Съ одной стороны утверждали, что *Иріарту* не удалось возстановить порядокъ между бунтовщиками и онъ возвратился въ Тафаллу, съ другой стороны слышно было, что онъ предъ воротами города умерщвленъ собственными солдатами.

— Изъ Сарагоссы отъ 1-го ч. пишутъ: Генералъ *Ораа* стоитъ спокойно въ своихъ позиціяхъ при Дарокѣ. Въ низменной странѣ чрезвычайная бѣдность; при томъ вездѣ распространились разбойническія шайки. Увѣряютъ, что Карлистскій начальникъ *Кабрера*, который хотѣлъ поправиться значительнымъ транспортомъ денегъ, схваченъ въ Кордонерѣ и разстрѣлянъ. (?)

— Изъ Барцелоны увѣдомляютъ, что начальникъ Англійской эскадры стоящей въ тамошней гавани Г. *Стопфордъ* хотѣлъ занять укрѣпленія Атаразану и Монжуи, равно какъ и крѣпость, но мѣстное

xelli, udadzą się pod Compiègne. Słychać także, iż za powrótem zpod Compiègne, urzędownie będzie ogłoszono o ciąży Xiężny *Orleańskiey*. Xiąże *Orléans* ze swą małżonką dnia 9 t. m. wyjeżdżają do Saint-Quentin.

— Xiąże *Némours* wczora o pół do 12-tey zrana, w towarzystwie swych Adjutantów wyjechał do Tulonu, a ztamtąd uda się do Algieru.

— Dnia 16 t. m. po południu na wojennym okręcie *Herkules*, Xiąże *Joinville* przybył do Gibraltaru. Wkrótce ztamtąd uda się do Tangeru, a potém do Teneriffy.

— Cesarsko-Rossyyski Poseł Hrabia *Pahlen*, wczora powrócił tu przez Frankfort nad Menem.

— P. *Guizot* od kilku dni znowu jest w Paryżu. Pana *Thiers* oczekują na dzień 15-ty.

— Odmienna pogoda, jako też i nadzwyczayne używanie świeżych, może bydź niedoyrzałych owoców, były przyczyną, iż przed kilką dniami wielu zachorowało na cholerę. Kiedy wielu woyskowych dostało tey choroby, z rozkazu Jenerała dywizyi uczyniono badanie, i, na nieszczęście, wszyscy medycy przypisują zjawienie się choroby tey i owey przyczynie, a nawet niepomiarkowanemu użyciu trunków gorących. Z tego powodu Dowódzcy korpusów otrzymali rozkaz, ażeby pilnowali sobie podwładnych, i wszystkich, którzy okażą się winnemi w niewstrzemięźliwości, powinni brać pod areszt do koszar.

— Dnia 1 t. m. umarło w Marsylii z cholery 66 osób,— dowod, że choroba coraz jeszcze wzrasta. Z przyczyny nieustannego wynaszania się mieszkańców, co jest skutkiem obawy zarazy, ledwo pozostało teraz w Marsylii 60,000 ludności. Epidemia zdaje się teraz grassować w okręgu Aix.

— *Eclaireur de la Méditerannée* pod d. 1 t. m. donosi, że z Tulonu wypłynęły dwa okręty z rozkazem do dywizyi morskiey *Lalande*, ażeby udała się do Port-Vendres, dla przewiezienia ztamtąd 5,000 ludzi do Bony.

Dnia 7.

Zawczora powrócił Król do miasta, przez półczwarty godziny był obecnym na Radzie Ministrów, dawał prywatne posłuchanie Rossyyskiemu Posłowi Hrabiemu *Pahlen*, który nie dawno tu powrócił, i o godzinie 6 powrócił do St. Cloud. Wczora Król był w Tuilleryach, pracował z Ministrami skarbu i marynarki, i o godzinie 4-ey odwiedził Muzeum.

— Gazeta *Toulonnais* pod dniem 3 donosi: „Przygotowania na wyprawę do Konstantyny wydały się z przywozu wielu potrzeb obozowych i z codziennych transportów ammunicyi i t. d. Dwa albo trzy okręty przewozowe, stojące tu w porcie, popłynęły do Port-Vendres, dla zabrania ztamtąd jednego półku z dywizyi Pireneow Wschodnich; w Marsylii najęto wiele okrętów kupieckich, dla przewożenia armii do Bony. Cała kolumna wyprawy będzie się składała z 15,000 piechoty i 1,500 jazdy. Zresztą, chociażby z naywiększą szybkością działano; zaledwo armia ku końcowi Września będzie mogła wyruszyć w pole; pozostaje tylko życzyć, ażeby w ówczas pogoda nie stanęła na przeszkodzie."

— Biuletyn o cholerze w Marsylii pod dniem 2, wykazuje, że liczba umarłych w przeciągu ostatnich 24 godzin, wynosi 64 osób. Zaraza zjawiła się teraz i w Digne; wielka jest obawa, ażeby się cholera nie rozszerzyła w całey Prowancyi.

— Podług listu z Bayonny pod d. 1 t. m., zdaje się że miasta: Bilbao, Santander, Vittoria i Logroño, poszły za przykładem Pampelony i ogłosiły się niepodległemi Rządowi Madryckiemu; ustanowiono tam Komitet, środkowy pod nazwaniem: wojenno - skarbowey junty radzącey O stanie rzeczy w Pampelonie d. 1 b. m. nic jeszcze pewnego w Bayonnie nie wiedziano. Z jedney strony mówiono, że *Iriarte* nie zdołał przywrócić porządku między burzycielami i powrócił do Tafalli, z drugiey strony słychać było, iż przed bramą miasta został zamordowany przez swoich żołnierzy.

— Z Saragossy pod dniem 1 donoszą: Jenerał *Oraa* stoi spokoynie w swoich pozycyach pod Daroca; w niższych krajach nadzwyczayne panuje ubóztwo, a przy tém rozmnożyły się wszędzie kupcy zbóyców. Zapewniają, iż dowódzca Karolistowski *Cabrera*, który chciał zabrać znaczny transport pieniędzy, został schwytany pod Cordonero i tam rozstrzelany. (?)

— Donoszą z Barcellony, że dowódzca Angielskiey eskadry, stojącey w tameczném porcie, P. *Stopfort*, chciał zająć warownią Atarazanas i Monjoui, jako też i twierdzę, ale Zwierzchność mieyscowa na to nie przy-

начальство на это не согласилось. Національная гвардія назначила 10 депутатовъ къ Генералъ-Капитану просить его, чтобы предоставилъ въ ихъ распоряженіе эти укрѣпленія и цитадель; юнта изъявила на то свое согласіе и кажется охотно противится требованіямъ Англичанъ.

8-го Сентября.

Король собиралъ вчера въ Ст. Клу Совѣтъ Министровъ. Королева съ Принцессами *Маріею* и *Клементиною* ѣздила для прогулки въ Нёльи.

— Вчера получены здѣсь три слѣдующія телеграфическія депеши съ Испанскихъ границъ: „*Перпиньянъ 4 Сентября вечеромъ.* Баронъ *Мееръ* прибывшій 31 ч. пр. м. въ Фигеру для наказанія артиллеристовъ за возмущеніе, 3-го ч. съ своею колонною отправился оттуда въ Герону." *) — „*Байонна, 6 Сент. въ 2 часа по полудни.* Положеніе Пампелоны 3-го ч. было тоже самое. 1-го ч. въ Люмбіерѣ было движеніе, впрочемъ безпорядковъ не было. *Эспартеро* 1-го ч. прибылъ въ Дароку и соединился съ *Ораа* для преслѣдованія непріятеля по направленію къ Каламоху. Онъ сложилъ съ себя званіе Военнаго Министра и его мѣсто заступилъ Генералъ *Санъ-Мигуэль* (давно извѣстный). Маркизъ *Ласъ-Амарилласъ* на пути изъ Мадрита въ Парижъ сюда прибылъ."— „*Байонна, 6 Сентября въ 5 час. вечера.* Вице-Префектъ къ Министру Внутреннихъ Дѣлъ: Королева Португальская 24 ч. благополучно разрѣшилась отъ бремени Принцемъ. 25 ч. Маршалъ *Сальданга* прибылъ въ Лиссабонъ и возстановилъ хартію *Донъ Педра.* Португальская дивизія (находящаяся въ Испаніи) объявила сію хартію въ области Саламанхи и проложила путь въ Португалію. Генералъ *Виго* 27-го ч. выступилъ противъ Генерала *Царіатегви,* который занялъ Соласъ. Провинціи Сорія и Бургосъ съ прилежащими къ нимъ округами, объявлены въ осадномъ положеніи. **) (*A.P.S.Z.*)

stała. Gwardya narodowa wysłała 10 deputowanych do Jeneralnego Kapitana, prosząc, ażeby oddał pod ich rozporządzenie te warownie i cytadellę; junta oświadczyła na to swe zgodzenie się, i zdaje się chętnie sprzeciwiać żądaniom Anglików.

Dnia 8-go.

Król zebrał wczora w St. Cloud Radę Ministrów. Królowa z Xiężniczkami *Maryą* i *Klementyną* przejeżdżały się do Neuilly.

— Otrzymaliśmy tu wczora od granic hiszpańskich następujące trzy depesze: „*Bayonna, 4 Września wieczorem.* Baron *Meer,* który d. 31 z. m. przybył do Figueras dla ukarania artyllerzystów za rozruchy, dnia 3 ze swoją kolumną udał się ztamtąd do Herone." *)— „*Bayonna, 6 Września o godzinie 2 z południa.* Stan Pampelony dnia 3 był tenże sam. Dnia 1 w Lumbier było wszystko w poruszeniu, zresztą zaburzenia nie było. *Espartero* dnia 1 przybył do Daroca i połączył się z Jenerałem *Oraa*, dla ścigania nieprzyjaciela w kierunku Calamacha. Ten pierwszy złożył urząd Ministra woyny, a jego mieysce zastąpił Jenerał *San-Miguel* (od dawna już znajomy). Margrabia *Las Amarillas* drogą z Madrytu przybył do Paryża."— „*Bajonna, 6 Września o godzinie 5 wieczorem.* Vice-Prefekt do Ministra spraw wewnętrznych: Królowa Portugalska dnia 24 szczęśliwie została rozwiązaną z ciąży i powiła Xięcia. Dnia 25 Marszałek *Saldanha* przybył do Lisbony i przywrócił ustawę *Don Pedra.* Dywizya Portugalska (znadująca się w Hiszpanii) ogłosiła tę ustawę w obwodzie Salamancha i ciągnęła do Portugalii. Jenerał *Vigo* dnia 27-go wyszedł przeciwko Jenerałowi *Zariateguy,* który zajął Solas. Prowincye Soria i Burgos z należącemi do nich okręgami, zostały ogłoszone za będące w stanie blokady." **) (*A.P.S.Z.*)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 26-го Августа.

Новымъ воротамъ въ Гиде-Паркѣ, открытымъ самою Королевою 21 ч. с. м. дали названіе *Викторіи.*

— Г. *Эдгекомбъ,* назначенъ Англійскимъ Повѣреннымъ въ дѣлахъ при Швейцарскомъ союзѣ.

— Получены здѣсь письма изъ Константинополя отъ 7 Августа, по которымъ уже возвратился туда Прусской Посланникъ Баронъ *Кенигсмаркъ.* Султанъ послалъ повелѣнія Баши Айдиму, чтобы онъ сопровождалъ Австрійскаго Эрцъ-Герцога *Іоанна,* въ путешествіи его изъ Вознесенска въ Константинополь.

— Доносятъ изъ *Вера-Круцъ,* что недоумѣнія между Мексикою и Соединенными Штатами Сѣверной Америки, совершенно устранены.— Послѣднія извѣстія изъ Тексаса, не были благопріятны для этой страны. Войско распущено, для того, чтобы предупредить произвольное разсѣяніе онаго. Правленіе Генерала *Гаустона* исправилось; недоставало совершенно нужныхъ доходовъ и небыло никакихъ пособій для издержекъ. (*G. C.*)

5-го Сентября.

Ея Величество Королева въ послѣдніе дни нѣсколько разъ выѣзжала на конѣ съ Королемъ и Королевою Белгійскими, Герцогомъ *Кентскимъ* и большою свитою. Въ одну изъ такихъ прогулокъ, въ прошлую пятницу удовольствіе Королевы и Ея высокихъ гостей едва не кончилось печально. Конь подъ Королевою Белгійскою испугался отъ нечаяннаго вихря; къ счастію подъѣхали двое изъ свиты и удержали коня, такъ, что Королева съ ужасомъ соскочила съ него.

— Князь и Княгиня *Гагарины* съ фамиліею и свитою третьяго дня прибыли сюда изъ С. Петербурга.

— Іосифъ *Бонапарте* на долго нанялъ для себя квартиру въ Бретингамскомъ паркѣ при Левсгаллѣ.

— По извѣстіямъ изъ Гибралтара отъ 21 Августа, Принцъ *Жоанвильскій* 17 ч. прибылъ туда съ командирами кораблей: *Геркулесъ, Ифигенія, Фаворитъ* и *Сильфа.* Британскій Губернаторъ угостилъ его блистательно.

— Король и Королева Белгійскіе въ слѣдующее Воскресенье сядутъ на пароходъ *Фиребрандъ* въ Рамсгатѣ и потомъ отправятся въ Сенклу.

— Догадываются, что Маркизъ *Кланрикардъ* будетъ на мѣсто Графа *Дургама* Посланникомъ въ С. Петербургѣ.

Brytania Wielka i Irlandya.

Londyn, dnia 26-go Sierpnia.

Nowey bramie w Hyde Park, którą Królowa d. 21 b. m. sama otworzyła, dano nazwę Wiktoryi.

— Pan *Edgecombe*, został mianowany sprawującym interessa Anglii przy związku Szwaycarskim.

— Otrzymano tu listy ze Stambułu daty 7 Sierpnia, podług których, powrócił tam już Poseł Pruski Hr. *Königsmark.* Sułtan posłał rozkaz Baszy *Aidimu*, ażeby towarzyszył Austr. Arcy-Xięciu *Janowi*, w podróży z Wozneseńska do Stambułu.

— Donoszą z Vera-Cruz, że nieporozumienia między Mexykiem a Stanami Zjednoczonemi Ameryki Północney, są już zupełnie załatwione.— Ostatnie doniesienia z Texas, nie były dla kraju tego pomyślne. Woysko zostało rozpuszczone, a to dla tego, żeby uprzedzić dowolne tegoż rozeyście się. Rządy Jenerała *Hauston*, niepodobały się; brakowało zupełnie potrzebnych funduszów i nie miano żadnych źrzódeł zamożności. (*G.C.*)

5-go Września.

Królowa Jey Mość w ostatnich dniach wyjeżdżała kilka razy konno, w towarzystwie Króla i Królowey Belgów, Xięcia *Kent* i wielkiego orszaku. Podczas jedney z tych przejażdżek, w przeszły piątek przyjemność Królowey i dostoynych jey gości tylko co się smutnie niezakończyła. Koń pod Królową Belgów ulękł się nagłego wichru: szczęściem podbiegło dwóch z orszaku i zatrzymali konia, tak, iż Królowa przelękniona zeskoczyła na ziemię.

— Xiąże i Xiężna *Gagarinowie* z rodziną i orszakiem, zawczora przybyli tu z St-Petersburga.

— Józef *Buonaparte* na długi czas najął dla siebie mieszkanie w parku Brettenham przy Lawshall.

— Podług wiadomości z Gibraltaru pod dniem 21 Sierpnia, Xiąże *Joinville* d. 17 przybył tam z dowódcami okrętów: *Herkules, Iphigenie, Favorite* i *Sylphe.* Angielski Wielkorządca wspaniale go przyjął.

—Król i Królowa Belgów w następną Niedzielę wsiądą na statek parowy *Firebrand* w Ramsgate, zkąd udadzą się do St. Cloud.

— Wnioskują, iż Margrabia *Clanricarde* będzie na mieyscu Hrabiego *Durham* Posłem w St. Petersburgu.

---

*) Объ этомъ возмущеніи до сихъ поръ ничего не было извѣстно.

**) Послѣдняя депеша, сколь бы ни было вѣрно ея содержаніе, ложно показываетъ дни, потому что въ извѣстіяхъ полученныхъ чрезъ Лондонъ изъ Лиссабона до 28 Августа ни слова не сказано ни о разрѣшеніи отъ бремени Королевы, ни о вступленіи Маршала Сальданга въ сію столицу.

*) Dotychczas o tém zaburzeniu nic nie było wiadomo.

**) Ostatnia depesza, jakkolwiek iey treść byłaby prawdziwą, fałszywie atoli wymienia daty, gdyż w wiadomościach przez Londyn otrzymanych z Lisbony, nie powiedziano ani słowa o rozwiązaniu ciąży Krolowey, ani o weyściu Marszałka Saldanha do tey stolicy.

8-го Сентября.

Король и Королева Бельгійскіе въ началѣ будущей недѣли отправятся въ Остенде. Герцогъ *Веллингтонъ*, котораго Королева *Викторія* убидительно приглашала въ Виндзоръ на время пребыванія тамъ Бельгійской Королевской четы, вчера вечеромъ возвратился оттуда съ Вальмеръ-Кестль.

— Королева *Викторія* изъявила желаніе построить дворецъ близъ Ремсгата, потому, что съ этою страною соединены пріятнѣйшія воспоминанія ея юности.

— Слухъ о коронаціи Ея Величества въ Маѣ мѣсяцѣ будущаго года неосновateленъ и ничего еще на вѣрное о томъ неизвѣстно. При дворѣ всего вѣроятнѣе полагаютъ время коронаціи въ Мартѣ мѣсяцѣ. Слышно, что многіе иностранные Принцы изъ Владѣтельныхъ домовъ пріѣдутъ въ Лондонъ къ этому торжеству.

— Герцогъ *Кембриджскій* третьяго дня на пароходѣ *Батавіе* прибылъ сюда изъ Роттердама и посѣтилъ вдовствующую Королеву въ Бузей-Паркѣ. До возвращенія своего въ Лондонъ посѣтитъ онъ Правительствующую Королеву въ замкѣ Виндзорѣ.

— Турецкій Посолъ *Решидъ-Бей* возвратился изъ путешествія въ Ирландію, и въ скоромъ времени, какъ слышно, оставитъ Лондонъ.

— Послѣ долгаго молчанія Г. *О'Конель* опять написалъ длинное письмо къ Ирландской націи, которое въ нынѣшнемъ курьерѣ занимаетъ два сжато напечатанные столбца.

— Изъ Португаліи нѣтъ новыхъ писемъ. Здѣшнія газеты впрочемъ сообщаютъ два манифеста новаго временнаго Правительства и Кортесовъ.

— Письма изъ Константинополя отъ 16 п. м. увѣдомляютъ, что Султанъ безпокоясь о значительномъ переселеніи своихъ подданныхъ Христіанъ по случаю распространившейся молвы, что онъ ихъ намѣренъ принудить вступать въ сухопутную и морскую службу, издалъ фирманъ, гдѣ доказана несправедливость этого, и обѣщано имъ покровительство наравнѣ съ Магометанами. (*A.P.S.Z.*)

Dnia 8.

Nayjaśnieysi Kr. i Królowa Belgów na początku przeszłego tygodnia wyjadą do Ostendy. Xiąże *Welington*, którego Królowa *Wiktorya* zapraszała usilnie do Windsor, na czas pobytu tam Królestwa Belgów, wczora wieczorem powrócił ztamtąd do Walmer-Castle.

— Królowa *Wiktorya* oświadczyła chęć wybudowania pałacu w okolicach Ramsgate: gdyż z niemi łączą się przyjemne wspomnienia jey młodości.

— Pogłoska o koronacyi Nayjaśnieyszey Królowey, mającey się odbydź w Maju następnego roku, jest bezzasadna, i nic jeszcze pewnego o tém powiedzieć nie można. Na dworze sądzą, że naypewniey odbędzie się w Marcu. Słychać, że wiele Xiąząt cudzoziemskich, z Domów Panujących przybędzie na tę uroczystość do Londynu.

— Xiąże *Cambridge* przybył tu zawczora z Rotterdamu na parowym statku *Batavier* i odwiedził Królową wdowę w parku *Bushi*. Przed powrotem do Londynu odwiedzi i Królową Panującą w Zamku Windsor.

— Turecki Poseł *Reszyd-Bey* powrócił z podróży do Irlandyi, i słychać, że w krótkim czasie opuści Londyn.

— P. *O'Connel* po długiem milczeniu znowu napisał długi list do Irlandczyków, który w ter. N. Kuryera zaymuje dwie kolumny drobnego druku.

— Z Portugalii nie mamy nowych wiadomości. Zresztą tuteysze gazety udzielają dwa oświadczenia nowego Rządu czasowego i Kortezów.

— Listy z Konstantynopola pod dniem 16 przeszłego m. donoszą, iż Sułtan, dostrzegłszy znaczne przesiedlania się swoich poddanych Chrześcian, z powodu rozszerzoney pogłoski, że Sułtan ma zamiar przymusić ich do odbywania morskiey i lądowey służby, wydał firman, w którym są dowody tego nieprawdziwości i razem ofiarowano im opiekę Rządu za równo z Mahometanami. (*A.P.S.Z.*)

Швейцарія.

Гларусъ, 24-го Августа.

Въ общинахъ Нефельсъ и Оберъ-Урненъ, произошли смятенія, по причинѣ коихъ собрались въ Гларусѣ войско и отдѣленіе стрѣльцевъ. Въ Цирихѣ также собраны полки. Въ помянутыхъ общинахъ господствуетъ странный восторгъ, въ пользу реформистовъ, что заставило богатѣйшихъ Католиковъ оставить тамошнія окрестности, и подписать свою подчиненность.— 22 Августа полки изъ цѣлаго Кантона были собраны въ одномъ мѣстѣ, а въ 4 часа, направили путь къ городу Нефельсъ, гдѣ было средоточіе противодѣйствія. Вечеромъ между 5 и 6 часомъ, войско заняло городъ безъ сопротивленія, и хотя нѣкоторые покушались сопротивляться, но жители, особливо изъ средняго состоянія, воспротивились этому, признавая законную власть, которой покорились съ преданностію и довѣріемъ. Сему примѣру послѣдовали Католики нѣсколькихъ другихъ общинъ и приняли слѣдующую присягу: 1) Что признаютъ законнымъ уставомъ, законъ принятый правленіемъ Кантона Гларусъ 2 Октября 1836 года; 2) Что будутъ повиноваться законнымъ властямъ; 3) Что оставятъ дальнѣйшія дѣйствія противныя этому объявленію. Народъ почитаетъ, что причину этой суматохи и происшедшихъ отъ сего смятеній должно приписать единственно помѣщикамъ. (*G. C.*)

Szwaycarya.

Glarus, 24 Sierpnia.

W gminach Naefels i Ober-Urnen, zaszły rozruchy, z powodu czego zebrało się w Glarus woysko i oddział strzelców. W Zurich są także zgromadzone półki. W rzeczonych powyżey gminach, panuje szczególne uniesienie za stronnictwem reformistów, co spowodowało możnieyszych katolików, że opuścili tamte okolice, ale podpisali swoję uległość.— Dnia 22 Sierpnia półki z całego kantonu, były w jedném zgromadzone mieyscu, a o godzinie 4 udały się ku miastu Naefels, gdzie było główne siedlisko reakcyi. Wieczorem między g. 5 a 6 zajęło woysko bez oporu rzeczone miasto; chciano wprawdzie takowy stawić, ale mieszkańcy, szczególniey ze stanu średniego, nie dopuścili tego, uznając prawą zwierzchność, którey się poddali w posłuszeństwie i z ufnością. Za tym przykładem poszli katolicy kilku gmin innych i wykonali przysięgę następującą: 1) Że uznają za własne prawo, ustawę przez Rząd Kantonu Glarus, d. 2 Października 1836 roku przyjętą; 2) Że będą posłuszni władzom; 3) Że dalszych kroków, przeciwnych temu oświadczeniu zaniechają. Lud uważa, iż całego tego zayścia i wydarzonych rozruchów, spada wina na samych tylko panów. (*G. C.*)

Турція.

Константинополь, 14-го Августа.

Назначеніе *Капудана-Паши* перестало наконецъ быть тайною. Порта обнародовала оффиціяльно, что онъ посѣтитъ нѣкоторые острова Архипелага, для лучшаго устройства на нихъ нѣкоторыхъ отраслей управленія и что для той же цѣли, отправится въ Триполисъ. Эта экспедиція не продолжится болѣе двухъ мѣсяцевъ; по крайней мѣрѣ такъ утверждаетъ общее мнѣніе.

—*Суринъ-Эффенди* поспѣшно готовится къ путешествію въ Лондонъ. Думаютъ, что онъ оставитъ Константинополь подъ конецъ сего мѣсяца, или въ первыхъ числахъ будущаго. Возвращенія *Решидъ-Бея* ожидаютъ не прежде какъ 15 Октября; между тѣмъ присутствіе его дѣлается здѣсь необходимымъ, ибо окончаніе нѣкоторыхъ дѣлъ отложено до его возвращенія единственно потому, что Члены Дипломатическаго Корпуса зная его дарованія, лучше съ нимъ нежели съ кѣмъ либо другимъ, желаютъ имѣть дѣло.

— Моровая язва хотя медленно, но часъ отъ часу распространяется и производитъ значительныя опустошенія между Франками. Въ Пера и Галата она сдѣлалась даже опасною. Между Греками постоянно остается на тойже степени. (*G. C.*)

Turcya.

Konstantynopol, d. 14 Sierpnia.

Przeznaczenie *Kapudana* Baszy, przestało nareszcie bydź tajemnicą. Porta ogłosiła urzędowie, iż on zwiedzi niektóre wyspy Archipelagu, dla lepszego urządzenia na nich rozmaitych gałęzi administracyi, i że następnie w tymże celu popłynie do Trypolu. Wyprawa ta nie potrwa zapewne dłużey nad dwa miesiące; takie jest przynaymniey powszechne zdanie.

— *Surin-Effendi* pośpiesza z przygotowaniami podróży swojey do Londynu. Jest mniemaniem, że opuści Stambuł przy końcu bieżącego miesiąca, lub w pierwszych dniach następnego. *Reszid Beja* nie spodziewają się z powrótem przed 15 Października; tymczasem obecność jego staje się tu coraz potrzebnieyszą, gdyż załatwienie wielu interessów aż do jego powrótu odłożono, a to z tey przyczyny, że Członkowie Ciała dyplomatycznego, znając jego zdolności, wolą mieć z nim, niż z kim innym do czynienia.

— Zaraza rozszerza się, acz zwolna, przecież coraz daley i zrządza niemałe spustoszenia pomiędzy Frankami. Na Pera i Galata, przybrała nawet zatrważający charakter. Między Grekami stanęła i utrzymuje się na jednym stopniu. (*G. C.*)

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Сентября 14 д. 1837 г.— Ценсоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Боровскій*